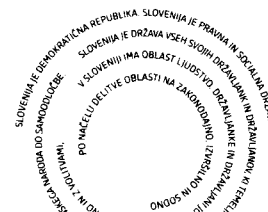

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 94 00, f: 01 478 98 45, e: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

ZAKON VLAGATA POSLANKI

Mag. Alenka Bratušek in Dr. Mirjam Bon Klanjšček

Ljubljana, 23.12.2016

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
dr. Milan Brglez, predsednik

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto: 23 -12- 2016	
Šifra: 411-0116-4812	
Povezava:	
EPA: 1688-VII	EU:
Sign. zn.:	
Kratika:	

Na podlagi 88. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13), 19. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 - uradno prečiščeno besedilo, 20/06 - ZNOJF-1, 109/08. 39/11, 48/12) in 142. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07 - uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13) vlagava podpisani poslanki

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O URAVNOTEŽENJU JAVNIH FINANC

ki vam ga pošiljava v obravnavo in sprejem po skrajšanem postopku na podlagi 142. člena Poslovnika Državnega zbora.

Pri obravnavi predloga zakona v Državnem zboru RS in pri delu njegovih delovnih teles bo sodelovala poslanka mag. Alenka Bratušek.

Prilogi:

- predlog zakona,
- podpisa poslank

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

Leta 2012 je Vlada Janeza Janše z namenom konsolidacije javnih financ z Zakonom o uravnoteženju javnih financ (v nadaljevanju: ZUJF) uživalcem pokojnin in nadomestil iz invalidskega zavarovanja (upokojencem) omejila usklajevanje pokojnin in izplačil letnega dodatka. K sprejetju ukrepov je znatno prispevala gospodarska kriza, ki je s povečano brezposelnostjo zmanjšala število aktivnih prebivalcev, posledično pa vplačnikov v pokojninsko blagajno. Takratna Vlada je z ZUJF-om kot že opisano omejila usklajevanje pokojnin tako, da se upokojencem pokojnine za čas trajanja ukrepov niso uskladile v skladu z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD in 102/15, v nadaljevanju: ZPIZ-2), z izjemo v letu 2013 in 2015, prav tako pa so ukrepi posegli tudi v višino letnega dodatka.

Hkrati z uveljavitvijo ZUJF pa je taista Vlada zaradi vedno slabšega razmerja med zavarovanci in uživalci pokojnin na novo določila pravice, ki izhajajo iz pokojninske zakonodaje. Ena ključnih sprememb je bila uvedena tudi na področju pogojev za starostno upokožitev. In sicer, sprememba valorizacije, obdobja za izračun pokojninske osnove ter sprememba odmernih odstotkov. Prav tako pa je novi zakon odpravil nekatere druge pravice (odpravnina, oskrbnina), vse razen letnega dodatka.

Skoraj štiri leta po uveljavitvi Zakona o uravnoteženju javnih financ, katerega ukrepi so začasne narave, Vlada RS kljub doseženi gospodarski rasti- s čimer se tudi sama rada večkrat pohvali-še vedno ni omogočila redne uskladitve pokojnin.

Tako se pokojnine že od začetka gospodarske krize, niso uskladile skladno z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Na gmotni položaj upokojencev pa v prvi vrsti vplivajo predvsem redne uskladitve pokojnin.

Zdi se, da mnogi posamezniki, ki so aktivno vključeni v proces odločanja o razvojnih vprašanih položaja starejših, pozabljajo dejstvo, da pokojnine niso nekakšen socialni transfer, ampak z delom pridobljena pravica posameznikov, ki temelji na vplačanih prispevkih in vloženem delu in trudu sedanjih upokojencev.

Z upokožitvijo posamezniki namreč preidejo iz statusa delovno aktivnega prebivalstva v status delovne neaktivnosti. Tako postanejo odvisni od sistema socialne varnosti. Z naraščanjem števila upokojencev narašča tudi potreba po zagotavljanju sredstev za obveznosti iz pokojninskega zavarovanja, ki pa vedno bolj bremeni delovno aktivno prebivalstvo. Sistem obveznega pokojninskega zavarovanja temelji na načelih solidarnosti in vzajemnosti- uživalci pokojnin v

času delovne aktivnosti plačujejo prispevke iz naslova pokojninskega in invalidskega zavarovanja, da si lahko po izpolnitvi pogojev za upokojitev, zagotavljajo materialno in socialno varnost z uveljavitvijo pravic, ki jim po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju pripadajo.

Dejstvo je, da je starejše prebivalstvo zelo številčna, predvsem pa ena izmed najranljivejših skupin, katere položaj se iz leta v leto spreminja, hkrati pa terja vedno nove praktične, predvsem pa politične perspektive obravnavanja specifičnih problemov, s katerimi se starostniki vsakodnevno soočajo.

Dandanes, zaradi vse večjih obveznosti in pomanjkanja časa otroci ne skrbijo več za svoje ostarele starše, zato ti živijo sami v svojih gospodinjstvih, mnogi pa so odrinjeni v pozabo na družbeno dno, brez dostojnih finančnih virov, potrebnih za osnovno preživetje.

Izhajajoč iz podatkov Statističnega urada RS, je v letu 2015 starostna pokojnina odmerjena od najnižje pokojninske osnove za moškega za 40 let pokojninske dobe znašala 440,36 EUR, za žensko pa 463,44 EUR.

Letni prag tveganja revščine za enočlansko gospodinjstvo pa je v istem letu (2015) znašal 7.399 EUR; neto razpoložljivi dohodek oseb, ki so živele pod pragom tveganja revščine, je bil torej **nižji od 617 EUR na ekvivalentno odraslo osebo na mesec**.

Stopnja tveganja socialne izključenosti oseb v starosti nad 65 let pa je v letu 2015 znašala kar 20 %.

V časovnem obdobju desetih let, torej med letoma 2005 in 2015 razlika med povprečno neto starostno pokojnino in povprečno neto plačo znaša 8,9 %. Leta 2005 je tako povprečna neto starostna pokojnina zanašala 69,1 % povprečne neto plače, leta 2015 pa le še 60,20 %.

LETO	RAZMERJE MED POVPREČNO NETO STAROSTNO POKOJNINO IN POVPREČNO NETO PLAČO
2005	69,10 %
2015	60,20 %

Tabela 1: Razmerje med povprečno neto starostno pokojnino in povprečno neto plačo v letu 2005 in v letu 2015

Ob vsem tem se sprašujemo, kako bo krčenje javnih sredstev in zaostrovanje ukrepov, ki so bili v prvi vrsti začasne in ne trajne narave vplivalo na življenja tistih, ki so že do sedaj najtežje živeli hkrati pa v prizadevanjih za stabilizacijo gospodarskega sistema prevzeli izjemno velik del bremena finančne krize.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE ZAKONA

2.1. Cilji

Predlagani zakon zasleduje cilj prekinitve omejevanja usklajevanja pokojnin ter zagotavlja redno uskladitev le-teh. Prav tako želimo s predlaganim zakonom uživalcem pokojnin omogočiti polno izplačilo t.i. regresa (letni dodatek) upokojemcem, skladno z določbami ZPIZ-2.

Glede na gospodarsko rast, ki jo neprekinjeno beležimo od prvega trimesečja leta 2014 naprej, potreba po podaljšanju t.i. kriznih ukrepov očitno ne obstaja več oz. je ni.

S prekinitvijo omejevanja pravic, katerih temelj izhaja iz ZPIZ-2 in njihovo redno uskladitvijo bi prekinili zniževanje realne vrednosti pokojnin, kar je na dolgi rok glede na gmotno stanje večine upokojemcev, nujno potrebno.

2.2. Načela

Predlog zakona v prvi vrsti sledi načelu solidarnosti in socialnosti, ki sta tesno povezana z ustavno pravico do socialne varnosti, kamor uvrščamo tudi pravico do pokojnine.

2.3. Poglavitne rešitve

S predlagano novelo v trenutno veljavni zakon dodajamo dva nova odstavka, ki ne glede na prejšnje določbe omogočata redno uskladitev pokojnin in polno izplačilo letnega dodatka po ZPIZ-2.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

3.1. Ocena finančnih posledic za državni proračun

Ta zakon prinaša finančne posledice v višini cca 42,4 mio EUR in po besedah ministrice za finance je to višino potrebnih sredstev mogoče zagotoviti s prerazporeditvami znotraj državnega proračuna. Ukrepi na področju plač, so bili usklajeni in sprejeti po sprejemu državnega proračuna in na vladni strani ni bilo nikakršnih ovir za sprejem.

3.2. Ocena finančnih posledic za druga javnofinančna sredstva

Predlagani zakon posega v blagajno ZPIZ, vendar negativnega finančnega učinka na ZPIZ ne bo, ker je potrebno ves primanjkljaj, ki bi nastal pri izplačilu pokojnin v ZPIZ blagajni, pokriti iz državnega proračuna.

3.3. Navedba, da so sredstva za izvajanje zakona v državnem proračunu zagotovljena, če predlog zakona predvideva porabo proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil državni proračun že sprejet

Za izvajanje zakona dodatnih finančnih sredstev v državnem proračuna ni potrebno zagotoviti.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenost predlagane ureditve pravu EU

Ta zakon ni predmet prilagajanja slovenske ureditve pravu EU.

5.2. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Ob predložitvi Predloga Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2), je takratna Vlada Republike Slovenije ustrezno povzela prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih Evropske unije, ki jo v nadaljevanju ustrezno predstavljamo in povzemamo.

»Hrvaška

Podobno kot Slovenija se tudi Hrvaška sooča z negativnimi demografskimi trendi; staranje prebivalstva, zniževanje števila zaposlenih, povečevanje števila upokojencev, etc.

Hrvaška je po letu 1999 prešla iz javnega sistema pokojninskega zavarovanja na t.i. mešani ali javno-zasebni sistem in ima tako tri-stebni pokojninski sistem. Prvi steber je obvezen in je javne narave, drugi je zasebne narave ter prav tako obvezen, tretji pa je prostovoljen in zaseben.

Na tak način zavarovanec pridobi dve pokojnini iz obveznega pokojninskega zavarovanja (prvi in drugi steber), s prostovoljnim vplačevanjem v tretji steber pa ima možnost pridobiti še tretjo pokojnino.

Prvi steber, ki je obvezen za vse, ki so delovno aktivni, obsega obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje na podlagi medgeneracijske solidarnosti in t.i. sistema sprotnih prispevkov (pay-as-you-go). V prvi steber se sedaj nakazuje 14,5 % odstotkov bruto plače zaposlenega, poleg tega pa mora vsak posameznik dodatno varčevati za svojo pokojnino. Nekdanjih 19,5 % bruto plače se tako razdeli na 14,5 % prispevkov za prvi steber in na 5 % prispevkov za drugi steber.

Tretji steber obsega prostovoljno pokojninsko zavarovanje na podlagi kapitalskega varčevanja, vanj pa se od leta 2002 lahko vključijo vsi zaposleni kot tudi nezaposleni.

Posameznik se, v skladu s svojimi zmožnostmi in potrebami, sam odloči glede višine

prispevka, dobe varčevanja in vplačevanja premij, država pa vsakemu državljanu na

vplačan znesek doda 25 % od vplačanega zneska.

Zakonsko določena upokojitvena starost za moške (65) in ženske (60) je bila na Hrvaškem dosežena leta 2008. Hrvaška daje možnost predčasne pokojnine pri 60 letih, pod pogojem najmanj 35 let zavarovalne dobe (moški) oziroma pri 55 letih in najmanj 30 letih zavarovalne dobe (ženske).

Hrvaški pokojninski sistem bonusov ne pozna. Za izračun pokojninske osnove se upošteva celotno obdobje plačevanja prispevkov v pokojninsko blagajno, pri čemer je Hrvaška izbrala precej radikalno pot pri podaljševanju obdobja, ki se upošteva pri izračunu pokojninske osnove, saj se to obdobje vsako koledarsko leto podaljšuje kar za 3 leta in bo postopoma vključevalo celotno delovno dobo.

Pokojnine se usklajujejo po švicarski formuli.

Avstrija, Francija, Nemčija

Država članica	Pokojnine, ki zagotavljajo socialno varnost - zavarovanja javnega sektorja	Poklicna pokojninska Zavarovanja-zavarovanja zasebnega sektorja	Individualna (zasebna) pokojninska zavarovanja – zavarovanja zasebnega sektorja
Avstrija	MINIMALNE ZAJAMČENE POKOJNINE: Minimalne pokojnine se izplačujejo v odvisnosti od vseh dohodkov in premoženja posameznika, in sicer prek sistema socialne pomoči.	Reforma iz leta 2002 je okrepila poklicno pokojninsko zavarovanje z obveznostjo prenosa odpravnine v dodatno poklicno zavarovanje s prispevno stopnjo 1,53 % plače.	Obstajajo samo v manjšem obsegu, toda uvedba davčno spodbudnega zasebnega zavarovanja bo povečala njihovo pomembnost.

	<i>POKOJNINE, KI ZAGOTAVLJAJO</i> <i>SOCIALNO VARNOST V ODVISNOSTI OD</i> <i>OSEBNIH PREJEMKOV:</i> <i>Harmonizirana pokojninska</i> <i>zavarovanja iz naslova socialne varnosti vključujejo vse</i> <i>zaposlene (tudi javne</i> <i>uslužbenice) in samozaposlene</i> <i>osebe ter zagotavljajo starostne, invalidske in družinske pokojnine.</i>		
Francija	<i>MINIMALNE ZAJAMČENE</i> <i>POKOJNINE:</i> <i>Minimalne pokojnine v</i> <i>odvisnosti od vseh dohodkov in premoženja posameznika.</i> <i>POKOJNINE, KI ZAGOTAVLJAJO</i> <i>SOCIALNO VARNOST</i> <i>V ODVISNOSTI OD OSEBNIH</i> <i>PREJEMKOV:</i> <i>Precejšnje število ločenih</i> <i>pokojninskih zavarovanj za različne sektorje in poklicne</i>	<i>Prostovoljna poklicna</i> <i>zavarovanja za zaposlene v zasebnem sektorju, uvedena z reformo leta 2003, pokrivajo 250.000 ljudi s skupnimi prispevki</i> <i>v znesku 769 milijonov € v letu 2006. Obstaja tudi starejše poklicno</i> <i>pokojninsko zavarovanje v skladu z davčnim zakonikom, ki pokriva 2,7 milijona ljudi s skupnimi prispevki 59 milijard €.</i> <i>V Franciji imajo še</i> <i>Pokojninsko zavarovanje</i> <i>za samozaposlene osebe po dveh</i>	<i>Prostovoljno</i> <i>individualno</i> <i>pokojninsko</i> <i>zavarovanje, uvedeno z reformo leta 2003, pokriva 1,8 milijona</i> <i>ljudi s skupnimi prispevki v znesku</i> <i>2,3 milijarde € v letu</i> <i>2006. Prostovoljna pokojninska</i> <i>zavarovanja za javne</i> <i>uslužbenice zajemajo 816.000 ljudi s skupnimi prispevki v znesku 11 milijard €.</i>

	skupine, ki zagotavljajo pokojnine v odvisnosti od dohodkov, poleg tega dodatna obvezna zavarovanja druge vrste, ki dopolnjujejo pokojninska zavarovanja; zavarovanja pokrivajo starostne, predčasne in družinske pokojnine; nivoji prejemkov posameznih zavarovanj so bili po reformi v letu 2004 izravnani. Invalidske pokojnine so krite iz zdravstvenega zavarovanja.	posebnih zakonih, ki pokriva 1 milijon ljudi in je bilo v letu 2006 vanj vplačanih 15 milijard € prispevkov.	
Nemčija	MINIMALNE ZAJAMČENE POKOJNINE: Ni posebnega zavarovanja, vendar pa so invalidi in starejši ljudje brez zadostnih dohodkov upravičeni do prejemkov v obliki socialne pomoči v odvisnosti od vseh dohodkov in premoženja posameznika. POKOJNINE, KI ZAGOTAVLJAJO SOCIALNO VARNOST V ODVISNOSTI OD OSEBNIH PREJEMKOV: Splošno zavarovanje, ki velja za zaposlene v zasebnem in javnem	Poklicne pokojnine obstajajo, v višini 1,4 % BDP. Predvidene so spodbude glede na zgornjo mejo za plačilo prispevkov socialne varnosti ter tudi določene davčne olajšave. Leta 2007 je bilo okoli 64 % zaposlenih vključenih v poklicna zavarovanja.	Individualno financirane pokojnine so od reforme leta 2001 pridobile na pomembnosti. V spodbudo so jim davčne olajšave in neposredne rente. Prispevna stopnja je od leta 2008 dalje 4 % od plače. Trenutno obstaja okoli 12 milijonov t.i. "Riesterjevih pogodb" oziroma pokojnin.

	sektorju, ki pokriva starostno, invalidsko, predčasno in vdovsko pokojnino; obstajajo posebna zavarovanja za javne uslužbenke, zaposlene za nedoločen čas, pa tudi za kmete in rudarje.		
--	---	--	--

Vir: Nacionalna poročila o strategijah socialne zaščite in socialne vključenosti 2008–2010, Holzmann and Guven (2009); Stanovnik, Pension reform in Central, Eastern,...(2009); EU Commission: Structure of taxation...(2006); Pokojninski sistemi v državah EU, Raziskovalno dokumentacijski sektor Državnega zbora, 2009; Social Security Programs Throughout the World: Europe (2008)«

6. RAZLOGI ZA OBRAVNAVO ZAKONA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU

Državnemu zboru Republike Slovenije predlagamo, da Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o uravnoteženju javnih financ, na podlagi 142. člena Poslovnika Državnega zbora, obravnava po skrajšanem postopku, saj gre namreč za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

Za 143. členom Zakona o uravnoteženju javnih financ (ZUJF; Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 25/13 – odl. US, 46/13 – ZIPRS1314-A, 56/13 – ZŠtip-1, 63/13 – ZOsn-I, 63/13 – ZJAKRS-A, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 101/13 – ZDavNepr, 107/13 – odl. US, 85/14, 95/14, 24/15 – odl. US, 90/15, 102/15 in 63/16 – ZDoh-2R) se doda novi 143.a člen, ki se glasi:

»143.a člen

(Usklajevanje pokojnin v letih 2017 in 2018 in letni dodatek v letu 2017)

(1) Pokojnine in drugi prejemki, priznani na podlagi pravic iz prvega odstavka 3. člena, prejemki iz 389., četrtega odstavka 392., 404. in 405. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD in 102/15), vključno z letnim dodatkom in dodatkom za pomoč in postrežbo, se ne glede na določila prvega odstavka 68. člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2017 in 2018 (Uradni list RS, št. 80/16), v letih 2017 in 2018 uskladijo v skladu z določbami 105., 106. in 107. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD in 102/15).

(2) Letni dodatek za leto 2017 se ne glede na četrti odstavek 95. člena ZPIZ-2 in ne glede na prvi do tretji odstavek 74. člena ZIPRS1718 izplača v skladu s prvi do tretji odstavek 95. člena ZPIZ-2, in sicer v višini 390 EUR za višji znesek in 250 EUR za nižji znesek.«

PREHODNI DOLOČBI

2. člen

(1) Za odstotek polne uskladitve pokojnin za mesece, za katere je bila pokojnina v letu 2017 že izplačana, se v prvem mesecu izplačila pokojnine s polno valorizacijo opravi poračun za celotno leto 2017.

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati 67. člen Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2017 in 2018 (Uradni list RS, št. 80/16).

KONČNA DOLOČBA

3. člen

Ta zakon začne veljati 15 dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

Namen usklajevanja pokojnin je ohranjanje njihove vrednosti, pa vendar se pokojnine na podlagi intervencijskih in proračunskih zakonov niso redno uskladile že od začetka gospodarske krize. Neizvedene uskladitve trajno znižujejo višino pokojnin. Če bi se pokojnine s ZPIZ-1 in ZPIZ-2 redno uskladile v obdobju od 2010-2016, bi bile višje za 8,7 %. Tako pa so se uskladile le za 2,9%, namesto 11,6%.

Glede na dejstvo, da Slovenija že tretje leto zapored beleži gospodarsko rast ter da Vlada RS na eni strani konstantno zatrjuje in poudarja, da je naša država gospodarsko stabilna in brez krize, je podaljševanje ukrepov, ki sporočajo ravno nasprotno in še naprej omejujejo usklajevanje pokojnin, nesmiselno in nepotrebno.

Po podatkih iz avgusta 2016, znaša povprečna starostna pokojnina zgolj 615,90 EUR, kar je daleč od pokojnin, ki bi omogočale dostojno življenje posameznikom.

S predlagano spremembo Zakona o uravnoteženju javnih financ želimo prekiniti omenjeno omejevanje usklajevanja pokojnin ter le-te znova redno uskladiti. Namreč čas je, da so tudi upokoјenci deležni rezultatov pozitivnega gospodarskega razvoja.

Upokoјenci so nosili velik del bremena finančne krize, s čemer so tudi sami pripomogli k omenjenemu dvigu gospodarske rasti.

Po podatkih iz raziskovanja Življenjski pogoji (SILC) za leto 2015 je bila stopnja tveganja revščine v Sloveniji 14,3-odstotna. To pomeni, da je v Sloveniji živel pod pragom tveganja revščine približno 287.000 oseb. Od tega je bil delež upokoјencev kar 15,9 odstoten. To pomeni, da 78.000 upokoјencev živi pod pragom tveganja revščine.

Zakon o izvrševanju proračuna za leti 2017 in 2018, predvideva 1,15 % uskladitev pokojnin in drugih pravic, ne glede na določbe ZPIZ-2, s čimer bo vrednost pokojnin manjša, kot bi bila po redni uskladitvi po ZPIZ-2.

Redna uskladitev pokojnin je namenjena ohranitvi njihove vrednosti zato se bodo s predlagano spremembo pokojnine lahko redno uskladile na način, kot je predviden s SPIZ-2.

Prav tako so bile v okviru varčevalnih ukrepov upokojencem odvzete nekatere pravice, do katerih so bili pred nastopom krize upravičeni. Tako 95. člen ZPIZ-2, ki sicer določa višino letnega dodatka, v četrtem odstavku odkazuje na določbe Zakona o izvrševanju proračuna, ki pa za leti 2017 in 2018 ne predvideva izplačila letnega dodatka skladno z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ampak uživalcem pokojnin (upravičencem) sam določi višino letnega dodatka. Pri tem pa določb Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ne upošteva.

V luči predlaganih sprememb bo izplačilo letnega dodatka usklajeno s prvim do tretjim odstavkom 95. člena zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, upravičencem pa bo omogočeno izplačilo v polnem znesku.

K 2. členu

Prehodna določba določa način izvedbe valorizacije pokojnin za leti 2017. Odstotek uskladitve ugotovi svet Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (v nadaljevanju: Zavod), ob morebitni ugotovljeni razliki v višini pokojnin, glede na valorizacijo opravljeno pred uveljavitvijo tega zakona, pa se ta uživalcem pokojnin izplača ob prvem naslednjem izplačilu pokojnin in to tudi za mesece, za katere je bila v letu 2017 pokojnina že izplačana.

K 3. členu

Določen je vakacijski rok (»vacatio legis«), splošen 15 - dnevni rok, ki je potreben za uveljavitev sprememb in dopolnitev tega zakona ter za seznaitvev javnosti z novo vsebino.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

1. **Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2; Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD in 102/15):**

95. člen

(določitev letnega dodatka)

(1) Letni dodatek se določi v dveh različnih višinah tako, da prejmejo:

- višji znesek uživanci pokojnin, katerih pokojnina z upoštevanjem dela vdovske pokojnine oziroma z upoštevanjem družinske pokojnine po drugem roditelju je v mesecu izplačila letnega dodatka enaka ali nižja od zneska 55,63 % najnižje pokojninske osnove;
- nižji znesek uživanci pokojnin, katerih pokojnina z upoštevanjem dela vdovske pokojnine oziroma z upoštevanjem družinske pokojnine po drugem roditelju v mesecu izplačila letnega dodatka presega znesek 55,63 % najnižje pokojninske osnove, uživanci delnih pokojnin in pokojnin iz 116. člena tega zakona.

(2) Do nižjega zneska letnega dodatka so upravičeni tudi uživanci nadomestil iz invalidskega zavarovanja po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 12/92, 5/94, 7/96 in 54/98), uživanci delne invalidske pokojnine po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 109/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 10/08 – ZVarDod, 98/09 – ZIUZGK, 38/10 – ZUKN, 61/10 – ZSVarPre, 79/10 – ZPKDPIZ, 94/10 – ZIU, 110/11 – ZDIU12 in 40/12 – ZUJF; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-1), uživanci nadomestila za čas poklicne rehabilitacije, začasnega nadomestila in nadomestila za invalidnost po ZPIZ-1 in po tem zakonu ter uživanci delnega nadomestila po tem zakonu.

(3) Uživalcem denarnih prejemkov iz prejšnjega odstavka se letni dodatek izplača, če ne prejemajo plače ali niso vključeni v obvezno zavarovanje ali pa so vključeni v obvezno zavarovanje in so zdravstveno zavarovani kot uživanci pravice iz invalidskega zavarovanja.

(4) Znesek letnega dodatka se določi v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna.

2. Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2017 in 2018 (ZIPRS1718; Uradni list RS, št. 80/16):

68. člen

(usklajevanje pokojnin v letu 2017 in zagotavljanje sredstev ZPIZ-u v letih 2017 in 2018)

(1) Pokojnine in drugi prejemki, priznani na podlagi pravic iz prvega odstavka 3. člena, prejemki iz 389., četrtega odstavka 392., 404. in 405. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 63/13 – ZIUPTDSV, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD in 102/15; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2), razen letnega dodatka in dodatka za pomoč in postrežbo, se ne glede na določbe 105., 106. in 107. člena ZPIZ-2 v januarju 2017 uskladijo v višini 1,15 %.

(2) Ne glede na tretji odstavek 52. člena ZSDH-1, v letih 2017 in 2018, Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d.d. ali njen pravni naslednik, nakaže ZPIZ vsako leto 50 milijonov eurov, in sicer v letu 2017 najkasneje do 29. septembra, v letu 2018 pa najkasneje do 28. septembra.

74. člen

(letni dodatek za leto 2017)

(1) Ne glede na prvi do tretji odstavek 95. člena ZPIZ-2 se letni dodatek v letu 2017 izplača uživalcem pokojnin in nadomestil iz invalidskega zavarovanja v naslednjih zneskih:

1. uživalcem pokojnin, ki prejemajo pokojnino v znesku do 414,00 eurov, se letni dodatek izplača v višini 390,00 eurov;
2. uživalcem pokojnin, ki prejemajo pokojnino v znesku od 414,01 eurov do 518,00 eurov, se letni dodatek izplača v višini 250,00 eurov;
3. uživalcem pokojnin, ki prejemajo pokojnino v znesku od 518,01 eurov do 622,00 eurov, se letni dodatek izplača v višini 190,00 eurov;
4. uživalcem pokojnin, ki prejemajo pokojnino v znesku od 622,01 eurov do 750,00 eurov, se letni dodatek izplača v višini 140,00 eurov;
5. uživalcem nadomestil iz drugega in tretjega odstavka 95. člena ZPIZ-2, ki prejemajo nadomestilo v znesku do 622,00 eurov, se letni dodatek izplača v višini 190,00 eurov;

6. uživalcem nadomestil iz drugega in tretjega odstavka 95. člena ZPIZ-2, ki prejemajo nadomestilo v znesku od 622,01 eurov do 750,00 eurov, se letni dodatek izplača v višini 140,00 eurov;

7. uživalcem pokojnin in nadomestil iz invalidskega zavarovanja iz druge alineje prvega odstavka in drugega ter tretjega odstavka 95. člena ZPIZ-2, katerih pokojnina oziroma nadomestilo presega 750,00 eurov, se letni dodatek ne izplača.

(2) V znesku pokojnine iz 1., 2., 3., 4. in 7. točke prejšnjega odstavka se upošteva tudi znesek dela vdovske pokojnine oziroma družinske pokojnine po drugem roditelju ter znesek pokojnine, prejete od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja.

(3) Pri določitvi višine letnega dodatka iz prvega odstavka tega člena se upošteva višina pokojnine oziroma nadomestila, ki ga uživalec prejme v mesecu izplačila letnega dodatka. Znesek pokojnine, prejete od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja, ki se po prejšnjem odstavku šteje v znesek pokojnine, se upošteva v višini izplačane pokojnine v mesecu januarju 2017, preračune v eure po tečaju Banke Slovenije na dan izplačila rednih pokojnin za mesec januar 2017.

(4) Ne glede na prvi odstavek 98. člena ZPIZ-2 se letni dodatek izplača skupaj z izplačilom redne pokojnine za mesec julij tekočega leta.

(5) ZPIZ za pridobitev podatkov o znesku tuje pokojnine iz drugega odstavka tega člena po uradni dolžnosti posreduje uživalcem pokojnine, ki imajo na dan 1. januarja 2017 prebivališče v:

- drugi državi;
- Republiki Sloveniji, katerim se pokojnina po določbah mednarodnih pogodb izplačuje v sorazmernem delu;
- Republiki Sloveniji in po podatkih Finančne uprave Republike Slovenije prejemajo poleg pokojnine še pokojnino od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja,

obvestilo o upoštevanju tuje pokojnine pri izplačilu letnega dodatka, skupaj z obrazcem, ki se šteje kot dokazilo o višini pokojnine, prejete od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja.

(6) Dokazilo o višini zneska pokojnine, prejete od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja, izplačane v januarju 2017, so uživalci pokojnine dolžni na prejetem obrazcu vpisati in

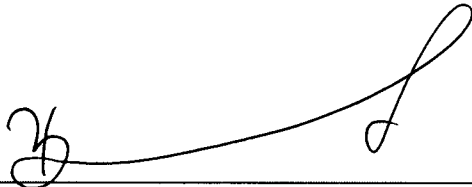
posredovati ZPIZ. Znesek pokojnine prejete od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja se preračuna v eure po tečaju Banke Slovenije na dan izplačila rednih pokojnin za mesec januar 2017.

(7) Ne glede na četrti odstavek tega člena se uživalcu pokojnine iz petega odstavka tega člena, ki predloži dokazilo o višini pokojnine prejete od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja do 30. aprila 2017, letni dodatek izplača do 30. septembra 2017, če pa predloži dokazilo o višini pokojnine prejete od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja do 30. septembra 2017 se letni dodatek izplača do konca leta 2017. Uživalcu pokojnine iz petega odstavka tega člena, ki do 30. septembra 2017 ne predloži dokazila o višini zneska tuje pokojnine izplačane v januarju 2017, se letni dodatek ne izplača.

(8) Uživalcu pokojnine iz petega odstavka tega člena, kateremu se pokojnina po določbah mednarodnih pogodb izplačuje v sorazmernem delu, se letni dodatek po 96. členu ZPIZ-2 izplača v sorazmernem delu.

Podpisi poslancev

mag. Alenka Bratušek

dr. Mirjam Bon Klanjšček

